

НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ ПРАЦІВНИКІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я НА РІВНІ РОЗВИНУТИХ ЄВРОПЕЙСЬКИХ ДЕРЖАВ

Зарічкова М. В.

*Інститут підвищення кваліфікації спеціалістів фармації
Національного фармацевтичного університету, м. Харків, Україна*

Однією із цілей на шляху європейської інтеграції України, одночасно із загальною демократизацією та забезпеченням прав людини і верховенства права, є лібералізація та реформування соціально-економічної системи. В Угоді про партнерство і співробітництво між Україною і ЄС визначені основні пріоритети, які можуть сприяти зміцненню їх економічних зв'язків, зокрема:

1. Зближення чинного і майбутнього законодавства України із законодавством ЄС, у т. ч. у таких напрямках, як охорона праці, охорона здоров'я та життя людей тощо.
2. Співробітництво в галузі соціального захисту.
3. Координації соціального забезпечення України з ЄС, зокрема щодо громадян, які на законних підставах перебувають на території України чи ЄС.

Водночас у Плані дій «Україна – Європейський Союз», схваленому в лютому 2005 р., передбачається посилення діалогу та співробітництва з соціальних питань, забезпечення наближення стандартів України до стандартів та практики ЄС у сфері зайнятості та соціальної політики.

Зокрема планується запровадження ефективних заходів, спрямованих на суттєве зменшення частки населення, що перебуває за межею бідності, та посилення соціальної інтеграції, включаючи стабільну систему освіти, охорони здоров'я та інших соціальних послуг для всіх верств населення.

11 грудня 1999 року Рада Європи схвалила Спільну стратегію ЄС щодо України. В даному документі йдеться про зміцнення співпраці між ЄС та Україною, яка розглядається в контексті розширення ЄС та встановлюються такі пріоритети:

1. Виконання Україною взятих на себе зобов'язань та приведення свого законодавства у відповідність до норм і стандартів Ради Європи.
2. Заохочення та підтримка зближення законодавства України із законодавством ЄС.
3. Сприяння ЄС у розвитку прозорої та стабільної правової, нормативної та інституційної бази в Україні.
4. Створення Україною цілеспрямованої системи соціального забезпечення для врахування соціальних аспектів переходу до ринкової економіки.
5. Підтримка ЄС розвитку системи охорони здоров'я.
6. Підтримка ЄС розвитку системи соціальної допомоги та пенсійного забезпечення.

На реалізацію цих пріоритетів була розроблена Стратегія інтеграції України до ЄС, затверджена Указом Президента України № 615/98 від 11.06.1998. Так, у Стратегії відзначається, що адаптація соціальної політики України полягає у реформуванні систем соціального страхування, охорони праці і охорони здоров'я, пенсійного забезпечення, політики зайнятості та інших галузей соціальної політики відповідно до стандартів ЄС, а також поступовому досягненні загальноєвропейського рівня соціального забезпечення і захисту населення. Даний напрям інтеграційного процесу має першочергово бути спрямованим на адаптацію соціальної політики в цілому і впровадження соціальних гарантій для працівників державних та комунальних закладів охорони здоров'я, зокрема.

Водночас, пріоритетом впровадження соціальних гарантій для працівників державних

та комунальних закладів охорони здоров'я є нагальна потреба покращити їх соціальне становище, а актуальність підтверджується прийняттям законопроекту «Про внесення змін до Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».

Останні роки, рівень оплати праці працівників державних та комунальних закладів охорони здоров'я залишається на низькому рівні. Так, загальний рівень заробітної плати працівників державних та комунальних закладів охорони здоров'я значно нижчий ніж у працівників промисловості, економіки, освіти. Це сприяє міграції кваліфікованих працівників державних та комунальних закладів охорони здоров'я в інші сфери діяльності та зниженню престижності професії.

Основними нормативно-правовими актами, які регулюють це питання є Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» і постанова Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 р. № 1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери».

Доцільно зазначити, що впровадження в повному обсязі єдиної тарифної сітки оплати праці працівників бюджетної сфери дозволить підвищити в середньому на 50% заробітну плату працівникам бюджетної сфери, але навіть при цьому, їх рівень оплати праці залишатиметься недостатнім.

Для вирішення цієї проблеми необхідно на законодавчому рівні затвердити соціальні гарантії працівників охорони здоров'я, що сприятиме підвищенню рівня оплати праці працівників охорони здоров'я та значно підвищить престижність праці в даній сфері. Першим кроком на шляху вирішення цього питання стало прийняття Верховною Радою України за основу проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (щодо соціальних гарантій працівників охорони здоров'я)».

Прийняття такого закону підвищить рівень оплати праці працівників державних і комунальних закладів, установ, організацій охорони здоров'я та надасть медичним і фармацевтичним працівникам право на отримання:

1. Щомісячної надбавки за вислугу років у відсотках посадового окладу (ставки заробітної плати) залежно від стажу роботи у сфері охорони здоров'я в таких розмірах: понад 3 роки – 10%; понад 10 років – 20%; понад 20 років – 30%.
2. Щорічної грошової винагороди в розмірі одного посадового окладу (ставки заробітної плати) за сумлінну працю, зразкове виконання службових обов'язків.
3. Допомоги на оздоровлення в розмірі місячного посадового окладу (ставки заробітної плати) при наданні щорічної відпустки.
4. Щомісячної доплати в розмірі 25% посадового окладу (ставки заробітної плати) за роботу в державних і комунальних закладах охорони здоров'я, розташованих у сільській місцевості та селищах міського типу.

Висновки. Основним пріоритетом євроінтеграційних процесів є лібералізація та реформування соціально-економічної системи особливо в таких напрямках, як охорона праці, охорона здоров'я та життя людей тощо. Одним з актуальних шляхів з цього напрямку - забезпечення гідного рівня оплати праці працівників державних та комунальних закладів охорони здоров'я та впровадження соціальних гарантій для працівників охорони здоров'я. Це буде сприяти підвищенню якості надання послуг в галузі охорони здоров'я і створить передумови для залучення висококваліфікованих працівників до роботи в державних та комунальних закладах охорони здоров'я і в т.ч. у сільській місцевості.